

Ö N S Ö Z

Elektrik enerjisinin memleket kalkınmasındaki mühim rolü izahtan varestedir. Elektrik enerjisinin depo edilmemesi, her an müstehlikin emrine amade tutulması mecburiyeti; yeni enerji kaynaklarının araştırılmasını, develope edilmesini, tevzi şebekelerinin islâh ve tevsiine ara vermeden devam, edilmesini zarurî kılmaktadır.

Diğer taraftan • • memleketimizdeki yağışla, rvn mevsimlere göre dağılışının fena olması, elektrik enerjisi istihsalinde kullanılan her tür lü yakıtın azlığı yine ayrı güçlükler doğurur. Bu sebeplerle elektrik enerjisi ekonomimizin düzenlenmesinde bazı ana prensiplerin gözönünde tutulması ve müstakar bir politikanın tatbiki lüzumu kendiliğinden ortaya çıkar.

Bu prensipler nelerdir:

1 — Çok zengin olan akarsulanımız ba rajlarla düzenlenmesi, taşkınlara mani olur, ziraatı emniyet altına alır ve bu paternki talep ettiği sulama suyunun itharına imkân sağlar. Eneji istihsaline yarar.

2 — Bugün bilinen mahdut taşkömürü rezervlerinin elektrik enerjisi istihsalinde kullanılmasından çekinihnelidir. Ancak taşkömürü havzası artıklarının değerlendirilmesi, ticarî kıymeti ohnıyan, yerinde kıymetlendirilmesi icap eden linyitlerin; elektrik enerjisi istihsalinde geniş ölçüde kullanılması lâzımdır.

3 — • - Memleket sathına yapılmış bulunan \fe birbirleriyle irtibatı bulunmayan münferit santrallar yerine verimleri yüksek, büyük kapasiteli, birbirlerine bağlı bir santraller manzumesi tesis edilmelidir.

4 — Enterkonnekte şebeke haricinde kalan ve sınaî bakımdan gelişmiş bölgelerin enerji ihtiyacının karşılanması için mahallî enerji istihsal kaynaklarının değerlendirilmesi icap eder. Bu gibi tesislerin projelendirilmesinde müstakbel enterkonnekte sistemle irtibat gözden uzak tutulmamalıdır.

5 — Elektrik enerjisinin ticarî karakteri gözönünde tutularak diğer bütün ileri memleketlerde olduğu gibi bu sektöre hususî teşebbüsün yatırım yapması teşvik edilmelidir.

Bu prensiplerden hareket ederek bugün memleketimizde büyük ve orta büyüklükte ntüteaddii hidroelektrik santrallailal, istihşâlde linyit ve maden kömürü artıkları kullanan termik santrallann tesisi kabil olmuştur.

Garp Linyitleri İşletmesinde Tunçbilek, Soma Unyit havzasında Soma ve Zonguldak kömür havzasındaki deşeleri değerlendiren Çatalağzı termik santrallan yukarıda açıklanan ana politikamn tatbikatımdan bazı misallerdir.

Keza taşkınların önlenmesi, sulama suyu toplanması ve elektrik enerjisi istihsalı imkânı veren Seyhan, Sarıyer, Demirköprü, Ke mer, Hirfanlı barajları da aynı prensip ve politikanın neticesi olarak inşa olunmuşlardır.

Doğu Anadolu bölgesinin zengin su kaynaklarının develope edilmesi bu bölgenin sosyal ve ekonomik kalkınmasını sağlıyoacağı gibi pek zengin yeraltı rezervlerinin işletilmesini de mümkün kılacaktır.

İbrahim DERİNER

Elektrik İşleri Etüd Idaresi
Umum Müdürü